

Pressiteade

Luxembourg, 16. november 2017

Kreeka makromajanduslikud kohandamisprogrammid: ELi audiitorite sõnul võimaldasid need puudustest hoolimata reformide mõningast edenemist

Euroopa Kontrollikoja avaldatud uue aruande kohaselt saavutati Kreeka jaoks peale finantskriisi puhkemist kokku lepitud makromajanduslike kohandamisprogrammidega lühiajaline finantsstabiilsus ja võimaldati reformide mõningast edenemist. Programmidega aidati Kreekal küll kriisist mõningal määral taastuda, ent 2017. aasta keskpaiga seisuga ei olnud suudetud taastada riigi suutlikkust rahastada oma vajadusi turgudel.

Kreeka esimese makromajandusliku kohandamisprogrammi (2010) suurus oli 110 miljardit eurot; sellele lisandusid veel kaks programmi: 172,6 miljardit eurot aastal 2012 ja 86 miljardit eurot aastal 2015. Programmidega püüti taastada Kreeka majanduse stabiilsus. Selleks eraldati vahendeid Kreeka majanduse rahastamisvajaduste katteks ja nõuti vastutasuks laiaulatuslikke struktuurireforme, lootes seeläbi vältida kriisi levimist euroala teistesse riikidesse.

„Programmide edendasid reforme ja hoidsid ära Kreeka maksejõuetuks muutumise. Riik töötab aga endiselt selle kallal, et olla võimeline end ise täies mahus kapitaliturgudel rahastama“, ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige Baudilio Tomé Muguruza.

Audiitorid leidsid, et komisjonil puudusid sellise protsessi juhtimise kogemused ning programmide tingimusi ei peetud piisavalt tähtsaks ja neid ei lõimitud Kreekat käsitlevasse laiemasse strateegiasse. Lisaks olid programmide makromajanduslikud eeldused halvasti põhjendatud. Koostöö teiste institutsioonidega oli küll tulemuslik, kuid mitteametlik. Komisjon tegi asjakohast järelevalvet Kreeka programmide elluviimise nõuetele vastavuse üle.

Audiitorid leidsid ka, et reformide kavandamise ja elluviimise üksikasjalik analüüs neljas tähtsas poliitikavaldkonnas (maksundus, avalik haldus, finantssektori ja tööturu reformid) annab eriilmelise pildi. Avaliku halduse ja maksureformidega säästeti eelarvevahendeid, kuid reformide struktuuriliste osade elluviimine oli kehvem. Finantssektorit restruktureeriti märkimisväärselt, aga sellel oli kõrge hind.

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid.

Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – kõnesisik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pressiametnik

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Kokkuvõttes leidsid audiitorid, et programmide konkreetsed eesmärgid saavutati vaid piiratud ulatuses. Nendega kaasnes märkimisväärne konsolideerimine – riigi eelarvepositsioon paranes ajavahemikus 2009–2015 17 % võrra SKP-st. Sama ajavahemiku majanduslangus koos eelnevalt kogunenud võla rahastamiskuludega tähendas aga, et Kreeka võla suhe SKPsse pidevalt suurenes. Selle tagajärjel ei suuda riik oma rahastamisvajadusi finantsturgudel täies mahus katta.

Auditi käigus püüdsid audiitorid (kooskõlas oma mandaadiga auditeerida EKP tegevuse tõhusust) hinnata Euroopa Keskpanka (EKP) osa Kreeka makromajanduslikes kohandamisprogrammides. EKP seadis aga kontrollikoja mandaadi kahtluse alla ega esitanud piisavalt tõendusmaterjali. Seetõttu ei olnud kontrollikojal võimalik EKP rolli kajastada.

Audiitorid esitavad komisjonile ja liikmesriikidele mitu soovitusi makromajanduslike kohandamisprogrammide kavandamise ja rakendamise parandamiseks. Komisjon aktsepteeris soovitused täies mahus.

Toimetajatele:

Üleilmsele finantskriisile järgnes Euroopas majanduslangus ja võlakriis. Makromajandusliku tasakaalustamatuse ja struktuursete puudustega riigid sattusid suurtesse raskustesse. Pärast ühinemist euroalaga oli Kreekas olnud kiire majanduskasvu ajajärk, mida soodustasid lihtne juurdepääs laenudele ja helde eelarvepoliitika. Kriis paljastas aga riigi nõrgad kohad ja 2010. aasta aprilliks ei suutnud Kreeka end enam finantsturgudel vastuvõetavatel tingimustel rahastada. Riik palus euroala liikmesriikidelt ja IMFilt finantsabi.

Alates 2010. aastast osales Kreeka makromajanduslikes kohandamisprogrammides, mis koostati Euroopa Komisjoni, Euroopa Keskpanka ja Rahvusvahelise Valuutafondi koostöös. Kolmandas programmis osales ka Euroopa stabiilsusmehhanism. Abi suhtes kehtisid poliitilised tingimused, mille leppisid kokku Kreeka ametiasutused ja laenuandjad. Käesolev audit oli üks mitmest viimastel aastatel tehtud auditist, milles uuriti finantskriisist tingitud meetmeid ja reforme. Auditiga hinnati, kuidas sai komisjon hakkama esimese kahe programmiga ja kuidas kavandati kolmas.

Eriaruanne nr 17/2017: „Komisjoni sekkumine Kreeka finantskriisi“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles.